

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
Bursy Szkół Artystycznych w Opolu
na rok szkolny 2024/2025

I. Źródła planowania.

Wnioski (rekomendacje) wynikające z nadzoru w roku szkolnym 2023/2024

1. Stosować procedury związane z wyjazdami wychowanków poza Opole i wyjściami na imprezy szkolne, poprzez wprowadzenie pisemnej zgody na wszystkie wyjazdy dzieci, które powinny być podpisane wraz z rozpoczęciem roku szkolnego.
2. Przeredagować ankietę „Czynniki ryzyka, czynniki chroniące”.
3. Zmodyfikować arkusz oceny wychowanka.
4. Kontynuować współpracę z pedagogami szkół w ramach organizacji udzielania pomocy pedagogicznej.
5. Kontynuować ideę uczenia młodzieży gospodarności tj. oszczędzania energii i wody oraz poszanowania własności prywatnej i mienia placówki.
6. Wzbogacić system informowania rodziców o postępach i problemach dziecka w czasie pobytu w bursie.
7. Kontynuować działania wychowawcze uświadamiające młodzieży o skutkach i konsekwencjach stosowania hejtu.
8. Kontynuować system zdawania cotygodniowego dyżuru w podręcznych kuchniach, poprzez wprowadzenie zeszytu.
9. Wypracować wspólnie z rodzicami system wglądu w sytuacje szkolną ucznia, dotyczącą ocen i nieobecności.
10. Organizować zawody sportowe, rozgrywki i turnieje w celu poszerzenia zainteresowań sportem i szeroko pojętą aktywnością ruchową.
11. Rozwijać działalność psychologa zgodnie z potrzebami wychowanków, zwłaszcza w zakresie udzielania indywidualnej pomocy psychologicznej na terenie bursy.
12. Stworzyć pokój ciszy i relaksu w pokoju cichej nauki na II piętrze, dostosowanego przede wszystkim do potrzeb uczniów z spektrum autyzmu, z uwzględnieniem pozostałych potrzeb rozwojowych uczniów bursy.
13. Zaktywizować młodzież na rzecz działalności charytatywnej.

Rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne CEA na rok szkolny 2024/2025

1. Współpraca między nauczycielami przedmiotów artystycznych a nauczycielami przedmiotów ogólnokształcących w szkołach artystycznych oraz wychowawcami burs.
2. Profilaktyka zdrowia fizycznego uczniów szkół artystycznych
3. Diagnoza czynników chroniących i czynników ryzyka oraz zachowań ryzykownych wśród uczniów szkół artystycznych

Diagnoza aktualnych potrzeb i zagrożeń bursy

Diagnoza została oparta na analizie wyników ewaluacji wewnętrznej z roku szkolnego 2023/2024 oraz potrzeb wychowanków (wywiady z wychowaniem), analizie dokumentacji dotyczącej informacji o stanie zdrowia wychowanka, obserwacji ich funkcjonowania na terenie bursy oraz analizie ankiety w zakresie czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Analiza posiadanych informacji pozwoliła na wyłonienie istotnych czynników ryzyka występujących w bursie, którymi są:

- 1) Nadmierne korzystanie z Internetu i nieumiejętne korzystanie z jego zasobów (gry komputerowe)
- 2) Trudności w nauce, niepowodzenia szkolne
- 3) Zły stan zdrowia fizycznego i/lub psychicznego
- 4) Trudności w porozumiewaniu się z rodzicami
- 5) problemy natury emocjonalnej: niska samoocena, zaburzenia nastroju i lękowe, zaburzenia odżywiania, poczucie osamotnienia
- 6) używanie substancji psychoaktywnych, przede wszystkim alkoholu,
- 7) doświadczenie przemocy fizycznej i/lub psychicznej ze strony rówieśników
- 8) niekonstruktywne sposoby radzenia sobie w trudnych sytuacjach, przede wszystkim objadanie się, stosowanie głodówek, palenie papierosów.
- 9) Przynależność do negatywnych subkultur.
- 10) Poddawanie się presji rówieśniczej względem negatywnych zachowań w sieci internetowej.

Do czynników chroniących wychowanków przed wymienionymi wyżej problemami zaliczyć można:

- 1) Poczucie bezpieczeństwa w środowisku rodzinnym i wychowawczym (bursa)
- 2) Znajomość zasad bezpiecznego postępowania oraz znajomość konsekwencji ich naruszenia.
- 3) Pozytywne relacje z grupą rówieśniczą, dające poczucie akceptacji.
- 4) Posiadanie w bliskim środowisku osób do których można zwrócić się o pomoc w trudnej dla siebie sytuacji.
- 5) Konstruktywne spędzanie wolnego czasu: czytanie, czas z rodziną, spacer, muzyka, sport i czas z koleżankami/kolegami.
- 6) Przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej.
- 7) kreowanie przyjaznej atmosfery w bursie opartej na wzajemnej życzliwości i akceptacji,
- 8) stwarzanie okazji do przeżywania sukcesu i doceniania własnych osiągnięć,
- 9) uczestniczenie wychowawców w wydarzeniach artystycznych tj. koncerty, wystawy itp.
- 10) Stworzenie młodzieży okazji do angażowania się na rzecz bursy i środowiska lokalnego
- 11) Realizacja działań w propagowaniu alternatywnych form spędzania wolnego czasu poza Internetem.
- 12) pielęgnowanie tradycji rodzinnych, świątecznych, religijnych,
- 13) Kreowanie pozytywnych postaw i zachowań wobec drugiego człowieka oraz zwierząt
- 14) Propagowanie zajęć o charakterze sportowym: siłownia, siatkówka, łyżwy, kręgle.
- 15) Dbłość o dobrostan psychiczny, udział w wydarzeniach kulturalnych.
- 16) Realizacja działań na rzecz konstruktywnych sposobów radzenia sobie z stresem.
- 17) motywowanie do osiągania jak najlepszych wyników w nauce oraz minimalizowanie niepowodzeń szkolnych
- 18) wyposażanie wychowanków i rodziców w wiedzę na temat możliwości uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej,

Diagnoza aktualnych potrzeb i zagrożeń bursy pozwoliła na określenie zadań, które należy realizować w bieżącym roku szkolnym:

- 1) *Objęcie wsparciem i opieką wychowanków z specjalnymi potrzebami rozwojowymi spektrum autyzmu, dysleksja, ADHD, zaburzenia koncentracji, depresja, zaburzenia lękowe.*
- 2) *Rozwijanie kompetencji społecznych wśród grupy wychowanków z trudnościami w nawiązywaniu relacji interpersonalnych.*
- 3) *Wyposażenie wychowanków w narzędzia radzenia sobie ze stresem i sytuacjami lękowymi.*

- 4) Stworzenie sprzyjających warunków do dbania o dobrostan psychofizyczny młodzieży.
- 5) Przekierowanie zainteresowań i uwagi młodzieży na rozwijanie postaw altruistycznych.
- 6) Budowanie świadomości i relacji społecznych młodzieży poza internetową rzeczywistością.

II. PLAN DZIAŁAŃ WYNIKAJĄCYCH Z DIAGNOZY SYTUACJI WYCHOWAWCZEJ

Program wychowawczo - profilaktyczny odpowiada na potrzeby wychowanków, kształtuje postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawczą, kreatywność, kulturę osobistą, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw. Program rozwija postawy obywatelskie, patriotyczne, poszanowanie tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji oraz zawiera treści profilaktyczne i zadania związane z zapobieganiem wszelkiej dyskryminacji.

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań wychowawczo-profilaktycznych wśród wychowanków, ich rodziców (prawnych opiekunów) oraz nauczycieli i pracowników bursy na rzecz poprawy bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w placówce.

Cele szczegółowe:

1. Obszar rozwoju intelektualnego:

- 1) Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań wychowanków;
- 2) Zapewnienie wychowankom optymalnych warunków do nauki;
- 3) Zwiększenie udziału wychowanków w spotkaniach i imprezach organizowanych w bursie.

2. Obszar rozwoju społecznego:

- 1) Integracja wychowanków - przeprowadzenie imprez i zajęć integracyjnych;
- 2) Rozumienie i respektowanie obowiązujących norm i zasad zachowania w bursie;
- 3) Propagowanie postaw altruistycznych wśród wychowanków bursy.

3. Obszar rozwoju fizycznego

- 1) Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych;
- 2) Prowadzenie zajęć sprzyjających kształtowaniu postaw prozdrowotnych;
- 3) Zwiększenie aktywności fizycznej wychowanków poprzez organizację różnych form zajęć sportowo-rekreacyjnych.

4. Obszar rozwoju emocjonalnego:

- 1) Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby;
- 2) Przeprowadzenie cyklu zajęć psychoedukacyjnych w grupach w zakresie umiejętności samooceny i rozpoznawania swoich predyspozycji;
- 3) 100% wychowanków potrafi wskazać swoje mocne i słabe strony

III. KULTYWOWANIE TRADYCJI BURSOWYCH

Kultywowanie tradycji bursowych jest ważnym elementem pracy wychowawczej bursy. Kalendarz imprez i uroczystości powinien wskazywać konkretne terminy poszczególnych działań i przedsięwzięć, co ułatwi ich racjonalne planowanie z uwzględnieniem innych zadań bursy oraz zaangażowania całej społeczności bursowej w ich realizację.

Kalendarz imprez i uroczystości obejmuje:

- 1) „Ognisko powitalne” (w tym „Pasowanie na mieszkańca bursy”),
- 2) „Zabawa integracyjna”
- 3) „Wybory Rady Młodzieżowej”,
- 4) „Andrzejki”,
- 5) „Mikołajki”,
- 6) „Uroczysta kolacja Wigilijna”,
- 7) „Bał Karnawałowy”
- 8) „Pożegnanie absolwentów”,
- 9) „Ognisko pożegnalne”.

IV. FORMY I METODY REALIZACJI

Program będzie realizowany we wszystkich grupach. Opiekunowie poszczególnych grup opracowują plany pracy, w których określają formy realizacji zadań wychowawczo-profilaktycznych. Opracowanie strategii działań w grupie jest przeniesieniem zamierzeń zawartych w programie wychowawczo-profilaktycznym bursy na warunki grupy.

Adaptacji dokonuje się, podejmując następujące kroki:

- 1) identyfikacja zasobów i potrzeb rozwojowych wychowanków danej grupy,
- 2) opracowania szczegółowych zadań wychowawczych,
- 3) określeniu szczegółowych celów do zrealizowania w konkretnej grupie,
- 4) przypisanie osobistej odpowiedzialności za realizację poszczególnych zadań,
- 5) określeniu terminów realizacji poszczególnych zadań na poziomie grupy.

Lp.	Zadania	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
1.	Diagnoza wychowanka, jego predyspozycji, oczekiwań i potrzeb: 1. Rozmowy z rodzicami, wywiad z wychowankiem. 2. Obserwacje, wywiady, ankiety, analiza dokumentacji dotyczącej wychowanków. 3. Rozpoznanie sytuacji rodzinnej i społecznej uczniów bursy. 4. Diagnoza psychologiczna z użyciem dostępnych w bursie narzędzi diagnostycznych. 5. Gromadzenie dokumentacji celem obserwacji wychowanka i wsparcia jego mocnych stron oraz pomocy w kryzysie. 6. Adaptacja wychowanek i wdrażanie do przestrzegania zasad bezpieczeństwa współżycia społecznego i współdziałania w grupie.	wrzesień	wychowawcy, psycholog
2.	Wspieranie procesu adaptacyjnego dla nowych wychowanków: 1. Spotkanie integracyjne dla nowych wychowanków. 2. Organizacja imprezy „Pasowania na mieszkańca bursy”. 3. Pomoc w przezwyciężaniu problemów adaptacyjnych wychowanków. 4. Budowanie poczucia więzi grupowej w pokojach. 5. Uczenie postaw opiekuńczych w stosunku do młodszych kolegów i koleżanek oraz przybyłych z zagranicy.	Wrzesień, październik	wychowawcy, psycholog
3.	Promowanie wiedzy o bezpieczeństwie własnym wychowanków: 1. Zapoznanie z regulaminem mieszkańców, procedurami bezpieczeństwa, przepisami BHP, ppoż. 2. Zapoznanie z procedurą ewakuacji w bursie. 3. Zaznajomienie młodzieży z zasadami zachowania bezpieczeństwa w życiu codziennym (np. informowanie o miejscach szczególnie niebezpiecznych w okolicy). 4. Zapoznanie z zasadami udzielania pierwszej pomocy	Wrzesień	wychowawcy
4	Realizacja projektu „Bezpieczna bursa”: 1. Całodobowy monitoring wewnętrzny i zewnętrzny. 2. Monitorowanie wejść i wyjść wychowanków oraz wyjazdów i przyjazdów wychowanków. 3. Rejestrowanie w zeszycie wyjść i powrotów uczniów	cały rok	wychowawcy
5.	Zapewnienie bezpieczeństwa i profilaktyka zagrożeń: 1. Pogadanki dotyczące problemu palenia papierosów, spożywania alkoholu, środków psychoaktywnych, agresji i autoagresji. 2. Alternatywne formy działań profilaktycznych: ekspresja artystyczna, literacka, plastyczna, teatralna, kulinarna.	cały rok	wychowawcy, psycholog

6.	Bezpieczeństwo cyfrowe: 1. Uświadamianie zagrożenia wynikającego z nadmiernego korzystania z gier komputerowych, cyberprzemoc, seksting 2. Kampanie informacyjne dotyczące odpowiedzialnego i bezpiecznego korzystania z Internetu i telefonii komórkowej. 3. Pedagogizacja rodziców.	Cały rok szkolny	wychowawcy
7.	Profilaktyka zdrowia fizycznego: 1. Organizacja spotkań promujących zdrowy styl życia (pogadanki, konkursy, spotkania z dietetykiem itp.). 2. Uczenie dbałości o zdrowie psychiczne i szukania wsparcia w najbliższym środowisku. 3. Organizowanie zajęć sportowych dostosowanych do możliwości fizycznych wychowanków. 4. Propagowanie idei zdrowego wypoczynku.	cały rok	psycholog wychowawcy
8.	Komunikacja Interpersonalna: 1. Prowadzenie zajęć dotyczących komunikacji interpersonalnej i budowania dobrych relacji między wychowankami. 2. Kształtowanie umiejętności dokonywania analizy zachowań własnych i innych ludzi. 3. Zbudowanie bezpiecznej przestrzeni do dyskusji na trudne tematy.	raz w roku	wychowawcy
9.	Wsparcie w sytuacjach kryzysowych: 1. Wspieranie wychowanków w rozwiązywaniu kryzysów rozwojowych i życiowych wychowanków min. związanych z przemocą w rodzinie, w tym przemocą seksualną. 2. Udostępnienie rodzicom i opiekunom materiałów informacyjnych i edukacyjnych związanych z kryzysami rozwojowymi i życiowymi wychowanków.	w ciągu całego roku	psycholog, wychowawcy
10.	Kształtowanie postaw obywatelskich: 1. Poznanie historii i kultury miasta Opola. 2. Organizowanie konkursów i uroczystości dotyczących obchodów świąt narodowych. 3. Promowanie działalności ekologicznej. 4. Promowanie idei wolontariatu. 5. Promowanie wzorców do naśladowania oraz powszechnie uznanych autorytetów moralnych.	w ciągu całego roku	dyrektor wychowawcy
11.	Rozwijanie samorządności i odpowiedzialności: 1. Wybory demokratyczne samorządów grupowych i Rady Młodzieżowej, 2. Wspieranie inicjatyw samorządu mieszkańców, 3. Powierzanie młodzieży odpowiedzialnych zadań.	w ciągu całego roku	Dyrektor, opiekun samorządu, wychowawcy

V. ZAKRES WSPOMAGANIA RODZICÓW

Obszar wspomagania	Sposób realizacji
Komunikacja bursa - rodzice.	1. Ustalenie terminów i formy spotkań z rodzicami. 2. Zapoznanie rodziców z prawem wewnętrznym w bursie.
Wsparanie rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	1. Wskazywanie możliwości pomocy dziecku (spotkania z psychologiem, logopedą). 2. Pomoc przy kontaktach rodziców z poradnią psychologiczno – pedagogiczną.

Pomoc w zakresie opieki zdrowotnej i materialnej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca w zakresie ustalenia podstawowych potrzeb w zakresie zdrowia wychowanka. 2. Wskazywanie możliwości uzyskania pomocy materialnej.
Możliwości zwiększenia wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania dziecka.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja spotkań indywidualnych rodziców ze specjalistami (pedagog, psycholog, logopeda). 2. Proponowanie ciekawych artykułów, książek, programów. 3. Zapraszanie rodziców na uroczystości bursowe.

VI. ZAKRES WSPOMAGANIA NAUCZYCIELI

Obszar wspomagania	Sposób realizacji
Realizacja działań wychowawczo – profilaktycznych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zespołowe rozwiązywanie problemów wychowawczych. 2. Rozbudowanie współpracy ze środowiskiem lokalnym.
Pomoc nauczycielom wspierającym rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przekazywanie informacji dotyczących dostępności do specjalistów takich jak pedagog, logopeda, psycholog. 2. Organizacja współpracy z poradnią psychologiczno – pedagogiczną.
Możliwości zwiększenia wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania i profilaktyki przy pracy z wychowankiem.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja spotkań, szkoleń, warsztatów. 2. Doposażenie biblioteki wychowawców. 3. Zwiększenie dostępności do nowych technologii cyfrowych.

VIII. ZASADY EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego.

Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań wychowanków i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród wychowanków, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespole wychowawców,
- 6) analizy przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie przez zespół ds. Ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji programu, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna.

Program został opracowany przez zespół:

1. *Karolina Klatt – kierownik zespołu*
2. *Justyna Sutor-Kokowska – członek zespołu*
3. *Aleksandra Adamów - członek zespołu*

Program wychowawczo-profilaktyczny został uchwalony przez Radę Pedagogiczną w dniu 15.10.2024